USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra, soudce Milana Podhrázkého a soudkyně Jiřiny Chmelové v právní věci navrhovatele: **Ing. J. H.**, proti odpůrci: **Finanční úřad pro Liberecký kraj**, se sídlem 1. máje 97, Liberec, v řízení o námitce podjatosti vznesené navrhovatelem ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu v Brně pod sp. zn. Nao 193/2025,

takto:

Soudci Nejvyššího správního soudu v Brně Mgr. Eva Šonková, JUDr. PhDr. Karel Šimka, LL.M. Ph.D., Mgr. Tomáš Kocourek, Ph.D. a Mgr. Sylva Šiškeová **nejsou** vyloučeni z projednávání a rozhodování věci žalobce vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. Nao 193/2025.

Odůvodnění:

[1] Navrhovatel podal dne 12. 8. 2025 žalobu na zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 5. 2025, č. j. 873046/25/2600-80542-507160 ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem. V návaznosti na usnesení soudu ze dne 4. 11. 2025, č. j. 59 Af 14/2025-47, jímž krajský soud žalobci nepřiznal osvobození od soudních poplatků a zamítl návrh na ustanovení zástupce vznesl dne 22. 12. 2025 námitku podjatosti proti předsedkyni senátu Mgr. Lucii Trejbalové, jakož i všem soudcům Krajského soudu v Ústí nad Labem. Námitka podjatosti byla dne 5. 12. 2025 postoupena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí, konkrétně jeho 2. senátu. Proti soudcům 2. senátu, i proti soudcům 1. senátu, jakožto senátu náhradního, podal navrhovatel rovněž námitku podjatosti. V ní uvedl, že opět reálně hrozí, že jimi bude pokračováno v dalším pokořování nezávislého, nestranného, odborného a spravedlivého rozhodování.

[2] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že námitka podjatosti není důvodná.

[3] Garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce, patří mezi integrální součásti práva na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Nestrannost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České

republiky). Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich zástupcům). Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží nalezla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat šíře, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezaujatý vztah. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též nález Ústavního soudu ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. I. ÚS 370/04).

[4] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci *vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech*.

[5] Součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný.

[6] Soudce lze tedy z projednávání a rozhodnutí přidělené věci vyloučit jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (srov. usnesení NSS ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003-16). Zákon v § 8 výslovně stanoví, že takovým důvodem nemůže být okolnost, která spočívá v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[7] Z obsahu kusé námitky je patrné, že navrhovatel spatřuje důvod podjatosti soudců výhradně v jejich dřívější rozhodovací činnosti, což však důvodem podjatosti soudců samo o sobě být nemůže (viz výše citovaný § 8 odst. 1 věta třetí s. ř. s.; srov. též např. usnesení ze dne 18. 6. 2003, č. j. Nao 25/2003-47, č. 283/2004 Sb. NSS). Konkrétní důvod namítané podjatosti navrhovatel pak neuvádí. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení účastníka řízení o nespravedlnosti, neodbornosti či nesprávnosti vedení řízení. Zpochybňovat postup soudu jistě lze, k tomu však slouží opravné prostředky, jsou-li přípustné, nikoliv námitka podjatosti.

[8] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné jiné důvody, které by podjatosti soudců nasvědčovaly, rozhodl, že soudci Nejvyššího správního soudu,

pokračování

kteří budou ve věci rozhodovat (srov. usnesení z 9. 4. 2025, č. j. Nao 26/2025–64), tj. Mgr. Eva Šonková, JUDr. PhDr. Karel Šimka, LL.M. Ph.D., Mgr. Tomáš Kocourek, Ph.D. a Mgr. Sylva Šiškeová nejsou vyloučeni projednání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. Nao 193/2025.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. ledna 2026

David Hipšr

předseda senátu